

היום נלמד בעזרת ה':

בבא קמא דף סג

למדנו בסוף העמ' הקודם:

קושיא: **אי מה הפרט:** אולי כשם שה'פרט' (= שור חמור ושה) הוא דבר שנבלתו מטמאה במגע ובמשא כך חייבים כפל רק על דבר שנבלתו מטמאה במגע ובמשא, אבל הגונב עופות שאין נבלתם מטמאה במגע ובמשא יהיה פטור מכפל.

הגמ' לא מבינה את הקושיא:

ומי מצית אמרת הכי? וכי אפשר להקשות כן? והרי בפסוק כתוב גם "שְׁלֶמָה" (= בגד) שהוא דבר שלא שייך לומר בו שנבלתו מטמאה במגע ובמשא.

הגמ' מבארת את הקושיא:

אמרי אנן בבעלי חיים קאמרין, אימא בבעלי חיים וכו': כוונת הקושיא היתה שאולי לגבי בעלי חיים יהיה חייב כפל רק על דבר שנבלתו מטמאה במגע ובמשא, **דהא כל חד וחד כלל ופרט באפי נפשיה דרשין ליה**, כלומר כשיש בפסוק כמה פרטים, אנו דורשים כל אחד ואחד מהם בפני עצמו וכל פרט ופרט בא לרבות דבר הדומה לו, ואנו לא דורשים את כל הפרטים במקשה אחת ואומרים שכשם ששְׁלֶמָה אין נבלתה מטמאה במגע ובמשא כך חייבים כפל גם על דבר שאין נבלתו מטמאה במגע ובמשא, ולכן בפסוק הנ"ל שיש כמה פרטים (= שור חמור שה ושְׁלֶמָה) הרי ששור חמור ושה באו לרבות שחייבים כפל רק על בעלי חיים שנבלתם מטמאה במגע ובמשא בדומה לשור חמור ושה, אבל משלמה אי אפשר לרבות בעלי חיים כלל לפי שהיא אינה בעל חי, וממילא הדין צריך להיות שלא חייבים כפל על עופות לפי שאין נבלתם מטמאה במגע ובמשא.

תירוץ: **א"כ נכתוב רחמנא חד פרטא:** אם לא חייבים כפל על עופות, הרי שהתורה היתה יכולה לכתוב רק פרט אחד מהבעלי חיים (= כגון רק שור ולא גם חמור ושה) והיינו לומדים מכך שחייבים כפל רק על הבעלי חיים שנבלתם מטמאה במגע ובמשא אבל עופות לא, אבל מכך שהתורה כן כתבה שור חמור ושה בהכרח שאנו לומדים מכך שחייבים כפל גם על שאר בעלי החיים כולל עופות.

קושיא על התירוצ: **הי נכתוב רחמנא?** איזה אחד מהבעלי חיים התורה יכלה לכתוב? אם היה כתוב רק שור, היינו חושבים שחייבים כפל רק על בהמה שמקריבים אותה על המזבח בדומה לשור שקרב על המזבח. ואם היה כתוב רק חמור, היינו חושבים שחייבים כפל רק על דבר ששייך בקדושת בכורה בדומה לחמור שיש בו קדושת בכורה (= פדיון פטר חמור).

תירוצ: **אמרי:** אכן צריך לכתוב שור וחמור מהטעם הנ"ל, אבל 'שה' הרי מיותר וא"כ ממנו לומדים שחייבים גם על עופות.

קושיא: **ואימא לאתויי וכו':** אולי 'שה' בא לרבות דווקא עופות טהורים שהם דומים במקצת לשה, כלומר שיש קצת טומאה בנבלתם שהם מטמאים בבית הבליעה (= האוכל נבלת עוף טהור נטמא גופו ונטמאו בגדיו שהיה לבוש בהם בשעה שהנבלה היתה בבית הבליעה שלו), וזה דומה קצת לשה שנבלתו מטמאה, אבל עופות טמאים שאין בהם טומאה כלל (= יש בהם רק איסור אכילה ולא טומאה) לא יהיה חייב עליהם כפל.

מחמת הקושיא הגמ' מבארת את הלימוד באופן אחר:

אלא "כל" **ריביא הוא:** כלומר לא לומדים את הפסוק הנ"ל (= **על כל דבר פשע על שור על חמור על ששה על שלמה על כל אבדה...**) ב'כלל ופרט וכלל' אלא ב'ריבוי ומיעוט וריבוי', כלומר "על כל דבר פשע" זהו 'ריבוי' (= שמרבה הכל), "על שור על חמור על ששה על שלמה" זהו מיעוט (= שממעט דווקא שור חמור שה ושלמה), "על כל אבדה" חזר וריבה (= שמרבה הכל), ובצורת הלימוד הזאת ה"כל" האחרון (= "על כל אבדה") בא לרבות גם דברים כגון עופות טמאים שאינם דומים למיעוט (= שור חמור שה).

קושיא: **וכל היכא דכתב "כל" ריביא הוא?** וכי בכל מקום שנאמר בתורה "כל" דורשים אותו ב'ריבוי ומיעוט וריבוי' ולא ב'כלל ופרט וכלל'? **והא גבי מעשר:** והרי לגבי מעשר שני שנאמר בו "כל" (= יבואר מיד) ואנו דורשים זאת ב'כלל ופרט וכלל'.

דתניא: וכפי שלמדנו בברייתא - נאמר "וּנְתַתָּהּ הַכֶּסֶף בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאֲוֶה נִפְשָׁךְ בְּבָקָר וּבְצֹאן וּבְיֵין וּבְשֶׁכָר וּבְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁאַלְךָ נִפְשָׁךְ". **"בְּכָל אֲשֶׁר תֵּאֲוֶה נִפְשָׁךְ"** זהו כלל, שמותר לקנות הכל בכסף מעשר שני. **"בְּבָקָר וּבְצֹאן וּבְיֵין וּבְשֶׁכָר"** זהו פרט, שהפסוק מפרט שמותר לקנות דווקא בקר וצאן וכו'. **"וּבְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁאַלְךָ נִפְשָׁךְ"**

חזר הפסוק וכלל, שמותר לקנות הכל. הרי שיש לנו כאן 'כלל ופרט וכלל' ואנו מרבים רק את מה שיש בפרט, כשם שהדברים המוזכרים בפרט הם: א. פרי שיוצא מפרי - דהיינו בקר וצאן נולדים מאמא שלהם, וכן יין נעשה מענבים ושכר נעשה מתמרים. ב. והם גידולי קרקע - דהיינו שענבים ותמרים גדלים מהקרקע, וכן צאן ובקר ניזונים ממה שצומח בקרקע. כך כל דבר שהוא פרי מפרי והוא גידולי קרקע אפשר לקנותו בכסף מעשר שני, אבל אסור לקנות בכסף מעשר שני דבר שאינו פרי מפרי כגון מים ומלח, או שאינו גידולי קרקע כגון דגים.

נמצא שכשנאמר "כל" אנו דורשים זאת ב'כלל ופרט' ולא ב'ריבוי ומיעוט וריבוי'!

תירוץ: אמרי: כשנאמר "בכל" כמו לגבי מעשר (= "בכל" אֲשֶׁר תִּאָּהֶה נִפְשָׁךְ... וּבְכָל אֲשֶׁר תִּשְׁאָלָה נִפְשָׁךְ") דורשים זאת ב'כלל ופרט וכלל' אבל כשנאמר "כל" (= "על כָּל דָּבָר פֶּשֶׁע... עַל כָּל אֲבֵדָה") דורשים זאת ב'ריבוי ומיעוט וריבוי'.

תירוץ אחר: ואיבעית אימא וכו': באמת גם את "כל" דורשים ב'כלל ופרט וכלל', אבל ה"כל" שנאמר לגבי כפל הוא שונה ודורשים אותו ב'ריבוי ומיעוט וריבוי'. הגמ' מבארת:

מכדי כתיב מעיקרא: שהרי כבר נאמר בתחילת הפרשה 'כלל ופרט וכלל', שנאמר שם "כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשִׁמּוֹר וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמָּצָא הַגִּנֵּב יִשְׁלַם שְׁנָיִם. אִם לֹא יִמָּצָא הַגִּנֵּב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא יִשְׁלַח יָדוֹ בְּמִלְאֲכַת רֵעֵהוּ", פסוק זה נדרש לעניין שבועת השומרים שנשבעים רק על דבר הדומה לפרט דהיינו דבר שמיטלטל וגופו ממון, וכך דורשים: "כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" זהו כלל (= שכולל כל דבר שיתן לרעהו לשמור), "כֶּסֶף אוֹ כְּלִים" זהו פרט (= דווקא כסף או כלים לשמור), "לְשִׁמּוֹר" זהו כלל (= משמע שהשומרים נשבעים על כל דבר). ואם תעלה על דעתך שגם את הפסוק "עַל כָּל דָּבָר פֶּשֶׁע" וכו' דורשים ב'כלל ופרט וכלל' א"כ קשה מדוע התורה כתבה אותו? שתכתוב את הפרטים שבו (= שור חמור וכו') בתוך הפסוק "כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" וכו' שגם שם מוזכר העניין של כפל (= "אִם יִמָּצָא הַגִּנֵּב יִשְׁלַם שְׁנָיִם"), א"כ למה בכל זאת נאמר "עַל כָּל דָּבָר פֶּשֶׁע" וכו'? אלא כדי לדרוש אותו ב'ריבוי ומיעוט וריבוי'!

השאלה דאמרת "כל" ריבוי: כעת שאתה אומר ש"כל" הנאמר בפסוק עַל כָּל דָּבָר פֶּשֶׁע הוא ריבוי, א"כ מדוע נכתבו בפסוק שור חמור שה ושלמה, והרי אנחנו מרבים את הכל מהמילה "כל" ומדוע היה צריך לכתוב אותם?

תשובה: חד למעוטי וכו': כלומר פרט אחד נאמר למעט דלא חייבים כפל על גניבת קרקע, ופרט אחד למעט עבדים, ואחד למעט שטרות, ו"שְׁלֵמָה" בא למעט דבר שאין בו סימן. ביאור: לשְׁלֵמָה (= בגד) יש לבעלים בה סימנים, וכיון שנכתב בפסוק שחייבים כפל על "שְׁלֵמָה" אנו לומדים מכך שחייבים כפל רק אם גנב דבר שיש לבעלים בו סימן, אבל אם גנב דבר שאין לבעלים בו סימן פטור מכפל.

"על כל אֶבְדָּה" בא ללמדנו שהטוען טענת גנב באבידה חייב כפל, כלומר מי שמצא אבידה ונשבע שנגנבה ממנו לאחר שמצאה, ואח"כ באו עדים והעידו שהיא נמצאת אצלו, חייב בתשלומי כפל, שנאמר **"על כל אֶבְדָּה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְבַר שְׁנֵיהֶם, אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַ אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ"**. [לקמן יבואר שפסוק זה מדבר על שומר שטוען טענת גנב ואח"כ באו עדים שהיא ברשותו שחייב כפל, והתורה כתבה **על כל אֶבְדָּה** ללמדנו שגם טוען טענת גנב באבדה משלם כפל].

*

תנן התם היכן פקדוני: המפקיד בא אל שומר הפקדון ושואל אותו: היכן פקדוני? והשומר עונה: הוא נאבד. א"ל המפקיד: משבעיך אני, וענה השומר: אמן (וזה נחשב שהוא נשבע). ולאחר מכן באו עדים והעידו שהשומר אכל את הפקדון – השומר משלם רק קרן. אבל אם השומר הודה לאחר שהוא נשבע שהוא אכל את הפקדון – עליו לשלם תוספת של חומש וכן להביא קרבן אשם.

היכן פקדוני א"ל נגנב וכו': כאן אם באו עדים שהוא אכל את הפקדון הוא משלם כפל. אבל אם הוא הודה מעצמו פטור מכפל כי 'מודה בקנס פטור'.

קתני מיהא: הגמרא מסכמת את דברי הברייתא: דוקא אם השומר טוען טענת גנב (כלומר שנגנב לו החפץ) משלם כפל, אבל אם הוא טוען טענת אבד (החפץ נאבד) הוא לא משלם כפל. בנוסף, אפילו בטוען טענת גנב דוקא אם הוא נשבע לשקר הוא משלם כפל אבל אם לא היה נשבע (והיו באים עדים שהוא אכלו) לא היה משלם כפל.

מנהני מילי: הגמרא שואלת מהיכן לומדים זאת?

תשובה: דתנו רבנן: נאמר בשומר חינו: **"כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כְּלִים לְשֹׁמֵר, וְגָנַב מִבֵּית הָאִישׁ, אִם יִמָּצָא הַגָּנֵב יִשְׁלַם שְׁנַיִם"**. מדובר שהשומר טוען טענת גנב

(וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ) ואז 'אם יִמָּצָא הַגֵּנֵב' כלומר יתברר שהוא עצמו היה הגנב - הוא משלם כפל. < **ראה הפסוקים בהרחבה** >

קושיא: אתה אומר וכו': אולי מדובר ב'גנב עצמו'? כלומר אולי השומר טען אמת שגנב לו הפקדון, וכוונת הפסוק שאם לאחר מכן מצאו את הגנב שגנב את הפקדון ישלם הגנב שניים?

תשובה: כשהוא אומר: נאמר בפסוק השני (והשלישי) בפרשת שומר חינום: **"אם לא יִמָּצָא הַגֵּנֵב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמַלְאֲכַת רֵעֵהוּ ... אֲשֶׁר יִרְשָׁעַן אֱלֹהִים יִשְׁלֹם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ"** ומדובר בטוען טענת גנב - כפי שיתבאר להלן - וממילא בהכרח שגם תחילת הפרשה מדברת באותו ענין.

בריייתא נוספת: תניא אידיך: הבריייתא הזו סוברת שהפסוק הראשון **"אם יִמָּצָא הַגֵּנֵב"** הנ"ל מדבר על 'הגנב עצמו' (שהשומר טען אמת ולאחר מכן נמצא הגנב). וזאת מכיון שהרי הפסוק השני **"אם לא יִמָּצָא הַגֵּנֵב"** מדבר על 'הטוען טענת גנב' (כלומר שהשומר עצמו היה הגנב), ואם כן בהכרח שהפסוק הראשון מדבר על ענין אחר והיינו על 'הגנב עצמו'.

דכולי עלמא: נמצא שנחלקו שתי הבריייתות האם הפסוק הראשון **"אם יִמָּצָא הַגֵּנֵב"** מדבר על טוען טענת גנב או על גנב עצמו. אבל לכו"ע הפסוק השני **"אם לא יִמָּצָא הַגֵּנֵב"** מדבר על טוען טענת גנב. מהיכן לומדים זאת?

תשובה: אמר רבא: פירוש הפסוקים שם כך הוא: **"כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף או כְּלִים לְשֹׁמֵר - והשומר טוען - וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ... אִם לֹא יִמָּצָא הַגֵּנֵב - אם לא ימצא כמו שהוא טען אלא שהוא גנב אותו - ...יִשְׁלֹם שְׁנַיִם"**.

ומנלן דבשבועה: מניין שמדובר שהשומר נשבע על טענתו? **תשובה:** דתניא וכו': נאמר שם **"אם לא יִמָּצָא הַגֵּנֵב וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמַלְאֲכַת רֵעֵהוּ"** פירוש הפסוק שהוא נקרב אל הדיינים בשביל להישבע.

קושיא: אתה אומר: אולי הוא נקרב 'לדין' כלומר בשביל לשלם, שהרי שומר חינום שטוען טענת גניבה ואבידה חייב לשלם? **תשובה:** נאמר שליחות יד: לומדים גזירה שווה מהמילים **"אם לא שָׁלַח יָדוֹ בְּמַלְאֲכַת רֵעֵהוּ"** שנאמרו כאן בשומר חינום, וכן להלן בשומר שכר, ובשומר שכר כתוב שבועה **"שְׁבַעַת יְ-הוָה תְּהִיָּה בֵּין שְׁנֵיהֶם"**, ולומדים ממנו שבועה גם לכאן. < **ראה הפסוקים בהרחבה בסוף** >

בשלמא למאן דאמר: לפי הברייטא השניה מובן מדוע יש שלושה פסוקים (בשומר חינו) ללמד פעמיים שמשלם כפל, הפסוק הראשון "אִם יִמָּצָא הַגָּנֵב" - כנמצא הגנב בעצמו, והפסוק השני "אִם לֹא יִמָּצָא הַגָּנֵב" - בטוען טענת גנב (ונמצא שהשומר הוא הגנב).

אלא לברייטא הראשונה ששני הפסוקים מדברים על טוען טענת גנב - קשה מדוע צריך ללמד זאת פעמיים?

תירוץ: אמרי: אחד מהם ללמד שדוקא בטענת גנב חייב כפל, אבל אם השומר טוען שהחפץ נאבד ובאו עדים שהשומר אכלו - השומר פטור מכפל.

קושיא: ולמאן דאמר: ולברייטא השנייה ששני הפסוקים נצרכים - הראשון לגנב עצמו והשני לטוען טענת גנב - מניין היא תלמד למעט טוען טענת נאבד?

תירוץ: מגנב הגנב: נאמר 'הַגָּנֵב'. האות ה' מיותרת ללמד על כך.

קושיא: ולמאן דאמר: ואם כן לברייטא הראשונה הלומדת מאחד הפסוקים למעט טענת נאבד מכפל - מהי תלמד מ'גנב הגנב'?

תירוץ: אמר לך מבעי ליה לכדרכי חייא: מהאות ה' של 'הגנב' לומדים לרבות שהטוען טענת גנב ולאחר מכן טבח ומכר משלם ד' וה', כמו גנב עצמו שטבח ומכר.

קושיא: למאן דאמר חד בגנב וכו': ואם כן לברייטא השניה שפסוק אחד מדבר על גנב עצמו והשני על טוען טענת גנב, ומ'גנב הגנב' לומדים למעט טוען טענת נאבד שפטור מכפל - מניין הוא ילמד את דברי רבי חייא שהטוען טענת גנב ולאחר מכן טבח ומכר משלם ד' וה'?

תירוץ: אמר לך הקישא הוא: הפסוק של 'טוען טענת גנב' הוקש לפסוק של 'גנב עצמו' (הם סמוכים זה לזה) ללמד: שכמו שגנב שטבח ומכר משלם ד' וה', כך טוען טענת גנב שטבח ומכר משלם ד' וה'. ואפילו שיש להקשות על ההקש: גנב חייב כפל אפילו בלי שבועה, ואילו טוען טענת גנב משלם כפל רק אם נשבע ונמצא שקרן. אמנם הכלל הוא 'אין משיבין (= מקשים) על ההקש'.

בשלמא למ"ד חד בגנב: לברייטא השניה מובן מה המקור שגנב עצמו משלם כפל, אבל לברייטא הראשונה קשה מניין לומדים זאת?

וכי תימא: ואם תאמר מקל וחומר: אם טוען טענת גנב משלם כפל, קל וחומר שגנב עצמו ישלם כפל! אך אי אפשר ללמוד מק"ו, כי אם כן 'דיו לבא מן הדין להיות כנדון' - כמו שטוען טוענת גנב משלם כפל רק אם נשבע, כך גנב עצמו ישלם כפל רק אם ישבע, ומניין לנו שהוא משלם גם בלי שבועה?

תשובה: נפקא ליה מדתנא דבי חזקיה: לומדים זאת מתנא דבי חזקיה:

נאמר בגנב עצמו "אם המצא תמצא בידו הגנבה, משור עד חמור עד ששה חיים - שניים ישלם". לכאורה היה מספיק לכתוב רק 'הגנבה, משור' והיינו כבר יודעים שכל חפץ שיגנוב נכלל ב'שור', משום שיש כאן כלל ופרט וכלל: 'הגנבה' כלל, 'משור' פרט, ('חיים' כלל - כפי שתבאר הגמרא להלן בעמוד הבא). והדין הוא: כלל ופרט וכלל אתה דן כל דבר שהוא כעין הפרט - כמו שהפרט ('שור') הוא דבר המיטלטל וגופו ממון ומשלם עליו כפל, כך כל דבר המיטלטל וגופו ממון שימצא ביד הגנב ישלם עליו כפל. (להוציא 'קרקעות' שאינן מיטלטלות, ו'שטרות' שאין גופם ממון אלא הם רק ראייה על הממון).

ואם כן מדוע צריך לכתוב גם 'שה'?

תשובה: 'אילו כן הייתי אומר וכו' אם היה כתוב רק 'שור' הייתי אומר שדוקא דבר שקרב לגבי מזבח משלם עליו כפל, כמו 'שור' שהוא קרב לגבי מזבח. ולכן נאמר 'שה' ללמד שכל דבר בכלל, אפילו אם הוא לא קרב לגבי מזבח.

שהרי 'מה יש לך להביא'? מה היית מרבה עוד דבר הדומה לשור? התשובה: 'שה', אבל מדוע כתב הפסוק את 'שה'? 'כשהוא אומר שה הרי שה אומר' הרי הוא כבר נכלל ב'שור'! אלא 'הא מה אני מקיים גניבה' בהכרח שלאחר שכתוב גם 'שה' אם כן הכלל של המילה 'גניבה' בא 'לרבות כל דבר' אפילו שאינו קרב למזבח.

ועדיין: 'אמר שור ושה וגניבה והכל בכלל' ולמה צריך לכתוב את 'חמור'? התשובה: 'אילו כן הייתי אומר וכו' אם היה כתוב רק 'שור' ו'שה' הייתי אומר שדוקא בעל חי שהולד הראשון שלו קדוש בקדושת בכור, דהיינו בעל חי טהור כגון שור ושה - משלם עליו כפל, אבל בעל חי טמא שאינו קדוש בבכורה אינו משלם עליו כפל. ועל כך מלמד 'חמור' שגם בעל חי טמא בכלל תשלומי כפל. שהרי 'מה יש לך להביא'? ללמוד משור ושה? התשובה: 'חמור', אבל 'כשהוא אומר חמור הרי חמור אומר' כי הוא נכלל כבר בשור ושה. אלא בהכרח 'הא מה אני מקיים גניבה' לאחר שנאמר חמור? 'לרבות כל דבר' גם בעל חי טמא.

ועדיין: "אמר שור וחמור שה וגניבה והכל בכלל" ולמה צריך לכתוב 'חיים'? והתשובה: 'אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל בעלי חיים' ולכן נכתב 'חיים' כדי ללמד שגם דבר שאינו בעל חי משלם עליו כפל. שהרי 'מה יש לך להביא? ללמוד עוד משור שה וחמור? והתשובה: שאר בעלי חיים', אבל 'כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור!' אלא בהכרח 'הא מה אני מקיים גניבה' לאחר שנאמר 'חיים'? 'לרבות כל דבר!' אפילו אם אינו בעל חי.

הפסוקים בהרחבה:

שומר חינם:

פסוק ראשון: (ו) כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשומר ונגב מבית האיש אם ימצא הנגב ישלם שנים :

פסוק שני - שלישי: (ז) אם לא ימצא הנגב ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו במלאכת רעהו : (ח) על כל דבר פשע על שור על חמור על ששה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה עד האלהים יבא דבר שניהם אשר ירשיען אלהים ישלם שנים לרעהו :

שומר שכר:

(ט) כי יתן איש אל רעהו חמור או שור או ששה וכל בהמה לשומר ומת או נשבר או נשבה אין ראה : (י) שבעת י-הוה תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו ולקח בעליו ולא ישלם: (יא) ואם גנב ונגב מעמו ישלם לבעליו :